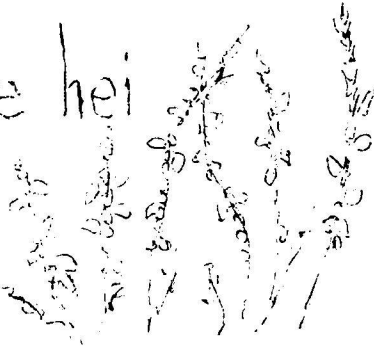

De hei

En zondagmorgen,
half zes....

Zondag, 15 juni 1969, half zes. De zon, heilig onfloeerst, was al boven de horizon, gezien vanaf de hei tussen Bussum en Hilversum.

Het zou een gloedhete dag worden.

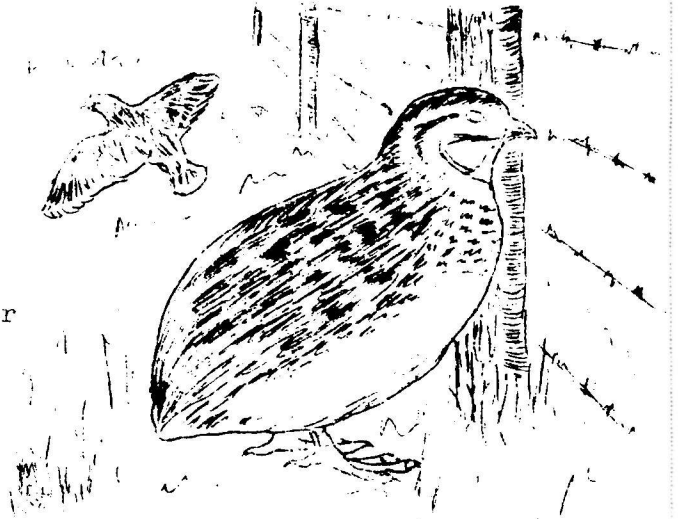
Vorig jaar zaten er korhanen, op de groene speelvelden langs de zandafgravingen bij Crailo. Wie weet.

De afwezigheid van leeuwerikken viel al direct op.

Mogelijk zijn de meeste gevluht voor het gedreun van de sportvliegtuigjes die, als het later wordt, de absolute heerschappij op deze hei bezitten.

Maar wel of geen korhaan straks, de grootste attractie van zo'n trip in je eentje is de verrassing waar je soms zo naar tegenaan loopt.

Het zat me die ochtend bijzonder mee.

kwartel.

De hei en de grassen waren hier en daar nog nat van de dauw. Er moest een mooi stukje dophei mee naar huis. Dat is het fijne van fotograferen: dat je alles in volle pracht en praal mee kunt nemen, zonder de natuur geweld aan te doen. Twee plokken waren juist aan de bloei begonnen. Door de hitte van de laatste twee weken wat erg vroeg misschien?

Op zoek naar een kuiltje van de micrenleeuw, had ik niet direct bemerkt dat een paar eenden onrustig en laag boven mijn hoofd cirkelden. Bergeenden waren het, met het onmiskenbare oranje-rode etiket. Eén kwam zacht kwakend over mij heen. Er zal wel een nest geweest zijn, maar ik hassette me liever om misschien nog een glimp van de korhaan op te vangen.

Over het prikkeldraad tot boven op de zandafgraving gekomen, zat hij daar opeens: de korhaan, in de cirkel van de telelens, op het korte gras aan de rand van het sportveld. Fout was, de bandrecorder te hebben thuisgelaten, want het "gezag" was in de ochtend stilte goed te horen. Hij had het druk, met allerlei buigingen.

Tegen niemand, zo loek het mij. Ongezien kon ik hem tot op veertig meter naderen. Eén stap naast het boompje en hij ging op de wicken. Een telefoto, precies tussen de doelpalen, heeft dit nog vastgelegd.

Er werd echter meer gezien die ochtend. Een ree, die verderop in de omraasterde ruimte met de bordjes: "rustplaats voor vogels" haastig het "hazenpad" koos, alsof hij vreesde door mij te worden vermoord. Dan ontdek je weer even, dat we er bij de dieren gekleurd opstaan.

Om half acht op weg naar huis zag het er naar uit, dat dit het dan wel was geweest. Geen grote of bijzondere oogst. De koolmaes, de kuifmaes, de vink, de lijster, de fitis, de gaci, de ekster, de bergeend.

Dat was het zo ongeveer. Een paar sardouwen en kraaien niet te vergeten en zowaar één leeuwerik op die route.

En een wulp. Helemaal alleen, nabijberend roepend, gleed hij weg in de bultenvlakte.

Maar waar ik al zolang op gehoopt had, dat was er toen tóch opeens.

Met hun snob vol voor zat een fitispaartje in een grote vliegden vraaggeluidjes te maken.

Er waren dus jongen. Real schrander - takje op, takje af -

(pas op, want dat wordt straks nog een gedicht van Gezelle !) speelde het echtpaar kiekeboe met mij. De afstandsmeter van de telelens gaf 3 mtr., 30 aan. Hoe je van zo'n diertje nu precies een goede foto maakt, dat wordt toch echt weer een verhaal apart. Maar lastig werd het zeker, want een fitis is een "zenwmoetje", om het wat oneerbiedig te zeggen. Geen twee seconden stilzitten. Je moet vlug zijn. Juiste belichting, juiste scherpte zoeken en dan nog juist licht er op en een juiste houding. Dat allemaal binnen een paar seconden. Een 500e sec. met 5,6 diafragma gaf ook nog wat dieptescherpte met een 4,5 lens.

Grotere slaitersnelheid ging niet, vanwege de schaduw tussen de takken.

Inmiddels kwam vast te staan, dat twee jongen al waren uitgevlogen. Op twee verschillende plaatsen werd vlakbij in de hei gevoerd. De vraaggeluidjes zorgden voor communicatie. Op wat grotere afstand viel dit goed waar te nemen.

Twee jongen leek me echter bijzonder weinig. En die gedachten gang klopte, want later schoot één van de ouders van tijd tot tijd onder een zware dennentak, die neerkhing tot de grond. Dat gebeurde zeer snel en meteen weer terug, alsof er niets aan de hand was. In werkelijkheid lag daar het nestje. Tijdens of vlak voor het voeren maakten de kleintjes geen enkel geluid, dit in tegenstelling tot b.v. jonge mezen of jonge merels. Huisstil bleef het, als er voer werd gebracht. Alleen er tussendoor het vraagcontact. Misschien een kenmerk voor grondnestbewoners ? Ik weet het niet. De nesten liggen meer in de gevarenzone en daarom misschien.

Door de tak even later voorzichtig weg te schuiven, kon met een andere lens het nestje dichtbij worden gehaald. Het was een wonder mooi nestje. Een paar weken later hebben we het, lang en verlaten, nog eens goed bekeken. De ronde opening was verticaal van stevige struikhei gevlochten, met een donzige wat zakvormige diepte daarachter. Door de verticale ligging waren de jongen meteen tegen regenwater beschermd.

Twee piepkleine kopjes lagen mij vol vertrouwen aan te kijken, zo leek dit, sterk vergroot in de lens. En dieper in het zogeheten zaknestje nog wat achterwerkjes en staartjes van broertjes of zusjes.

Alsof deze verrassing nog niet voldoende was kwam tijdens het fotograferen ook nog een auditieve waarneming mijn aandacht vragen. Het kwik-me-dit, kwik-me-dat van een kwartel ! Een veel gehoord geluid tijdens de vakanties in Frankrijk, en waarvan de heldere roep per bandopname naar huis werd meegenomen. Een vergissing mijnaarszins lijkt me zeer onwaarschijnlijk. Het was inmiddels half tien geworden. De eerste bromfietsen raasden al over de hei. Er kwam een autootje voorbij, waarvan de staart van een vliegtuig buiten het raamje stak.